

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Meyeri S. Literarum Doct. & Prof. Uxor Christiana Sive De Conjugio Inter Duos Deque Incestu Et Divortiis, Dissertationes Tres

Meier, Johannes

Amstelædami, 1688

Cap. X. Differentia sententiarum, quæ est inter sapientes Karæorum circa materiam de incestu, ex ejusdem Eliæ Karæi Tract. de incestu cap. V. qui tamen omnes Karæi non tantum personas, sed gradus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40272

Jam intellexisti, animam sapientem, & scientias theoreticas & practicas omnes inservire verbis prophetiæ ad justificanda dicta prophetica cum judicio animæ sapientis consonantia. Hoc autem non nisi per argumentationem fieri potest. Atque ita existentia Dei & unitas ejus, omniaque fidei fundamenta, quorum Sapientes mentionem faciunt, & firmitas creationis rerum existentium, quæ est columna legis nostræ divinæ, & fundamenta ejus, non cognoscuntur nisi per argumentationem. Ecce per abolitionem argumentationis in sermonibus prophetis tota Lex ruit. Et quicquid R. Abraham ben Esra, & R. Moses Maymonides b.m. locuti sunt de rationibus præceptorum, & de ratione casuum & rerum gestarum legis nostræ, id totum fundatum est argumentatione aliarum legum, quarum causæ & rationes in Lege sunt declaratæ.

CAPUT X.

Differentia sententiarum, quæ est inter Sapientes Karæorum, circa materiam de Incestu, ex ejusdem Elia Karai Tract. de Incestu Cap. v. Qui tamen omnes Karai non tantum personas, sed gradus prohibitos confirmant.

הפרק החמישי בחלוק דעות חכמי הקראים בענין העריות. חכמי הקראים נחלקו בענין העריות לשתי חודות גדולות. החודות האחרת הם בעלי הרכוב שאמרו שהזכר והנקבה במדרגת גוף אחד ואסרו לאיש שאר אשתו כשארו: ועוד זאת האשה אם נשאת לאחר נהירת היא והוא במדרגת גוף אחד ואסרו שארי זה האיש לבעלה הראשון וכן אם נשאת לאחר יהיה זה המשפט בעצמו עד ארבעה גופים. והביאו ראיה בזה ממאמר ודבק באשתו והיו לבשר אחד ולפי ראייתם אי ראוי לעמוד בזה אמנם ראוי להשתלשל בכל מה שאפשר כי מאי זה כח יעמידוהו אל גבול לפי דעתם והביאו עוד ראיה בזה ממאמר ערות אשת אבין לא תגלה ערות אבין היא כי אחרי שהכתוב הודיע שערות אשת האב היא ערות האב אם כן נראה מזה שהזכר והנקבה במדרגת גוף אחד. עוד הביאו ראיה ממאמר ערות בת אשת אבין מולדת אבין אחותך היא לא תגלה ערותה כי בת אשת האב קראה הכתוב מולדת האב ואחותו והאב לא הולידה ואינה אחות אמתית אלא אחות שאולה אמנם מפני שהזכר והנקבה במדרגת גוף אחד לכן ייחסה הכתוב בזה. עוד הביאו ראיה מפסוק ערות אחי אבין לא תגלה אל אשתו לא תקרב דודתך היא כי הכתוב ייחס ערות אחי האב כערות אשתו מפני ששניהם במדרגת גוף אחד. עוד הביאו ראיה מפסוק ערות אחיך לא תגלה ערות אחיך היא כי שם ערות האשה ערותו וזה מפני ששניהם במדרגת גוף אחד ואחרי שכתבו באלה הראיות שהזכר והנקבה במדרגת גוף אחד הקישו בעריות והלכו מן הקש אל הקש ומן רכוב אל רכוב ואסרו גופים רבים אשר לא יגבילם השכל האנושי והוסיפו על הכתוב ועל ההקש כי ההקש ראוי שיוקש מהכתוב לא שיוקש הקש מהקש ומעבר ממעבר ורכוב מרכוב ואסרו עוד מתוך קריאת השם באמרם שבת אשת האב היא כאחות האמתית ואסרו

ואסרו בה בכל מה שיאסר מן אחות האמתית בלי תוספת וגרוע ואמרו שאחרי שקראה את הכתוב אחות ראוי לנהוג בה כאחות האמתית כי היה מספיק לומר הכתוב ערות בת אשת אביך לא תגלה בלי זכר מולדת ואחות וכן נאמרו ערות אבך אביך לא תגלה אל אשתו לא תקרב דודתך היא וקראה דודה כרי לדמות אותה אל הדודה האמתית שהיא אחות האב ואחות האם האמתית בלי תוספת וגרוע כי הכתוב לא :

Caput quintum agit de discrimine sententiarum, quod est inter Sapientes Karaorum, circa materiam de Incestu. Sapientes inter Karæos circa genera incestus in duas Sectas Celeberrimas dividuntur, quarum una constat ex Magistris unione conjunctis sive ex Infitis, qui marem & foeminam in gradu unius corporis seu personæ existentem (sive in unam personam coalescentes & conflatos) considerant, inde viro propinquos uxoris prohibent, quasi essent ipsius propinqui. Porro si hæc foemina alii nubat, illa & ille, cui nupsit, iterum in gradu unius personæ considerantur, indeque hujus posterioris mariti propinquos marito ejus priori prohibent, atque ita alii rursus si nupserit, hoc jus ad quatuor personas sese extendet. Rationemque hujus, quod afferunt, hanc adferre consueverunt, quod legatur (Gen. 11. 24.) & adhærebit uxori suæ, & erunt in carnem unam. Sed vero in eo illi juxta rationes suas non subsistere, sed semper continuo ordine, quousque id fieri poterat, procedere debebant. Etenim ex qua potestate hanc virtutem certo termino ad libitum suum subsistere faciunt? cur non in infinitum pergunt? Deinde adhuc aliam rationem ex illo dicto (Lev. xviii. 8.) adferunt, Nuditatem uxoris patris tui ne retegito, nuditas patris tui est. Nam postquam Scriptura indicavit, nuditatem uxoris patris esse nuditatem patris, igitur inde liquet, marem & foeminam esse in gradu unius personæ. Porro probationem ex illo dicto (com. 11.) attulerunt, Nuditatem filia uxoris patris tui, genita a patre tuo, soror tua est, ne retegito nuditatem ejus. Scriptura enim filiam uxoris patris, genitam a patre, vocat, & sororem ejus, cum tamen pater eam non genuerit, & vera soror non sit, sed soror analogice dicta. Attamen Scriptura eam patri tribuit, quia mas & foemina sunt in gradu unius personæ. Adhuc aliam rationem proferunt ex illo versu (14) Nuditatem fratris patris tui ne retegito, ad uxorem ejus ne accedito, amicitia tua est. Nam Scriptura nuditatem patruum viro tribuit, tanquam nuditatem uxoris ejus, siquidem illi bini (mas & foemina) sunt in gradu unius personæ. Addunt etiam rationem ex com. 16. Nuditatem uxoris fratris ne retegito, nuditas fratris tui. Cum illic ideo

M

sit

fit nuditas uxoris, nuditas ejus, quod illi bini sunt in gradu unius personæ. Postquam autem istis rationibus marem & foeminam in gradu unius personæ esse, declararunt, argumentantur in materia de incestu, a conjunctione ad conjunctionem, & multas prohibent personas, quas non terminat humanus intellectus, adduntque tum ad Scripturam, tum ad argumentationem. Hanc enim ex Scriptura fluere oportet, non autem deducenda est una argumentatio ex altera, & adjectitius sive adjectitia (leu quasi frater & quasi soror) ab adjectitio & adjectitia, ac conjunctio a conjunctione. Porro ex appellatione vocis prohibitiones faciunt, quando filiam uxoris patris seu novercæ instar veræ fororis esse, dicunt, eique prohibent, quicquid sorori proprie dictæ prohibitum, sine additione & diminutione; adduntque, quod, postquam Scriptura vocavit *sororem*, circa eam in usu esse oporteat, quod circa veras sorores, quandoquidem sufficere potuisset, Scriptura si dixisset, (com. 11.) *Nuditatem filia novercæ tuæ ne retege*; abique mentione *molédet veachoth*, i. e. *quæ genita & soror est*. & (com. 14) dictum, *Nuditatem fratris patris tui ne retege, ad uxorem ejus ne accede, amita tua est*. Vocat eam *אמיתא* *amitam*, ut sit quasi vera amita, quæ est soror patris & soror matris vera, sine additione & diminutione. Scriptura enim nihil quiquam dicit superfluum & redundans.

II. Porro etiam personas prohibent *הפך מדרך* *per modum conversivum*, juxta illud dictum (com. 17.) *Nuditatem mulieris & filia ejus*. שנתה כולל בתה האמתית ובתה שהיא על דרך מעבר שהיא בת בעלה ובת אשה בעלה ובת כל אשה שנשא אותה אחד מאלה האנשים והפכו זה המשפט ואסרו על האשה בעקר זה האיש וכלל בני האמתיים והשאולים וזה שקראוהו הם מדרך הפך. quod vox *bittah* filiam proprie dictam & quasi filiam lato sensu, comprehendat, quæ est filia mariti, & filia uxoris mariti, & filia omnium uxoris, quam unus ex illis viris duxit. Verterunt igitur hoc jus, & foeminæ radicem hujus viri omnesque ejus filios proprie dictos & analogicos prohibuerunt: hoc est, quod illi interdictum per modum conversivum vocant. Insuper nuptias prohibent per modum argumentationis & causæ, atque in eo eorum sermones veri & justifunt. Sed vero in interdictis ex appellatione nominis & modo conversivo desumptis non habent consentientes Sapientem Rabbenu Josephum, & discipulum ejus R. Jeshuam, qui ipsis responderunt, quilibet e suo libro, claris & evidentibus rationibus

tionibus & argumentis. Nunc per modum compendii objectiones enarrabimus Sapientis R. Jeschuah ad probationes, quas illi Inferentes s. Magistri unione conjuncti attulerunt ad stabilendum, quod mas ac foemina sint in gradu unius personae.

III Primum objicit, & argumentatur contra eorum probationem ex dicto, *erunt in carnem unam*, id sensum istius orationis non docere. Quia convenit, ut illud dictum, *erunt in carnem unam*, ostendat modum propensionis, desiderii & amoris, idque latiore modo, respectu analogiae & adjectionis. Dicit quoque potest, quod sint una caro tempore concubitus, quod pariter adjectitium est & analogicum; aut ideo dictum, ut homo desiderium suum a propinquis suis averteret, illudque uxori suae tribueret, sicut facit hoc jus in carne sua propria sive foemina, & hoc etiam est adjectitium & analogicum. 2. Argumentatur R. Jeschuah contra eorum conclusionem, quod *nuditas uxoris sit nuditas mariti sui*, dicitque, causam, quam ponit Scriptura, *nuditas uxoris est nuditas mariti sui*, respicere viri obligationem, ut operam det conservationi uxoris suae, ne scilicet fornicetur, quandoquidem violata uxore maritus violatur. Scriptura illud ad huc in particulari affirmavit, in illo dicto (Exod. XXI. 10.) *alimentum ejus, tegumentum ejus, & statum tempus ejus ne diminuat*. Alia ratio petitur a natura rerum existentium, quod homo zelotypia afficiatur erga uxorem suam, qua non afficitur erga sororem suam, & propinquorum propinquam, qualis ipsa. Tertio excipit & argumentatur ad id, quod illi dicunt, Scripturam filiam uxoris patris appellare *genitam a patre, & sororem*, quod eam non vocet genitam & sororem, nisi ut similem eam ostendat verae sorori in scelere appropinquationis. Reliquarum trium rationum & argumentorum (nempe ex vers. 14. & 16. ac modo conversivo v. 17. defumtorum) confutatio ex memoratarum confutationum specie facile peti potest.

IV. Tantum de prima Secta Karæorum, qui Inferentes vocantur s. Magistri unione conjuncti. והתורה השנית הם רבינו יוסף הרואה ותלמידו החכם רבינו ישועה אשר דרכו על הכתוב ועל ההקש שהם הקש הכרוך והקש החפוש מפני שההקש הוא אחד משלשה עקרי האמונה שזכרנו לא שיהיה הקש על הקש כמו שדרכו המרכיבים ועקר אסורם הוא מפני עלת שאר לא מתוך קריאת שם ולא מדרך הפך כי הכתוב החכים בזה בשומו מאמר איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו וגומר תחכה בעריות כדי שיהיה כוג כולל הכל כפי מה שבארנו ואמרו ששם שאר כולל הקרוב והרחוק רוצה לומר השאר ושאר השאר ומפני זה אמרו שכל אסור אינו נצול מעלת שאר וכת אשת האב גם כן נכללת

נכללה תחת מלה שאר ואף על פי שאינה תחת עלת שאר כדי להשוות אותה ברונ
 הקריבה ושם שאר בה הוא שם של תורה כשם מולדת ואחות כוף דבר דעת שני
 אלה התכמים היא שעלת האכזר בעריות הוא ממלת שאר שבכל מקום שזכיר
 הכתוב שאר השעם הוא בעבור האכזר ולכן תכנה הכתוב לפעמים
 מודיע זה באמרו שאר אכזר שאר אמר שאררת הנה זמרה היא
 Alteram Sectam Karæorum faciunt Rabbenu Ioseph Videns f.
 Propheta, & discipulus ejus Rabbenu Jeschuah, qui Scriptura ni-
 tuntur & argumentatione. Sed utuntur argumentatione clara (ex
 Scriptura) & quæ per investigationem elicitur. Siquidem argu-
 mentatio una est ex tribus fidei fundamentis, quam memoravi-
 mus. Non deducunt argumentationem ab argumentatione,
 quemadmodum Magistri unione conjungentes huic viæ in-
 sistunt; sed eorum prohibitionis fundamentum est *ratio propin-
 quitatis*, non appellatio nominis, neque modus conversivus.
 Scriptura enim illud dictum (Lev. xviii. 6.) *Nemo ad ullam car-
 nis sue propinquitatem accedat* &c. sapienter initio nuditatum posuit,
 ut sit genus generalissimum, sicut exposuimus; & *propinquitatis*
 nomen comprehendere, dicunt propinquum & remotiorem, id
 est propinquum & propinqui propinquum, ideoque dixerunt,
 nullum interdictum esse a causa propinquitatis separatum. Filia ux-
 oris patris etiam comprehensa est sub voce שאר quæ *propinquam* notat
 et si non sit sub causa שאר sive *propinquitatis*, ut eam tantum æquiparet
 in scelere appropinquationis. Et nomen שאר *propinquitatis* est in ea no-
 men legis, sicut nomen *moledet* & *achotb*. In summa, duorum illorum
 Sapientum mens est, causam interdicti incestus esse in voce שאר *pro-
 pinquitatis*: ita ut ubicunque refert Scriptura propinquitatem, ra-
 tio detur prohibitionis; ideoque invenies, Scripturam hoc sæpe
 indicare, quando dicit, *propinqua patris tui est, propinqua matris
 tuæ est, propinqua sunt, scelus est.*

V. Viæ autem (pergit Elias) ex quibus rationes & modos pro-
 hibitionis discimus, per fundamentum propinquitatis, sunt octo.
 Quibus Rabbenu Jeschuah adhuc aliam rationem addit, quæ est
 דרך ההגברה *ratio prevalentia*, sive *præminentia* (ut ita loquar) adeoque
 fiunt novem, quemadmodum eas refert Sapiens R. Salomo Prin-
 cepts. *Prima* via vel ratio prohibendi vocatur דרך העד *argumenta-
 tio per comparationem*, quam Sapientes argumentum a pari appel-
 lant. Uti Scriptura fratrem patris prohibuit, dicendo (versu 14.)
nuditatem fratris patris, ita nos inde argumentamur æquali
 com-

comparatione, & fratrem matris prohibemus. *Secunda* via vel ratio est *הקש קל וחומר* *argumentum a fortiore*. Ut quando Scriptura filiae filiam prohibuit, a fortiore nos filiam prohibemus: Si enim filiae filia vetita, multo magis filia ipsa. *Tertia* est *הקש מעלה כחובה* *argumentatio a causa scripta*, uti (com. 17.) *nuditatem mulieris & filiae ejus ne retegito, filiam filii ejus & filiam filiae ejus ne accipito, ad retegendam nuditatem, proxima ejus sunt, scelus est*. Ecce causa in hoc versu scripta est. *Quarta* est *הקש מוצאה מעלה* *argumentatio ex causa inventa & investigata*, sicut (comm. 11.) *nuditatem filiae uxoris patris tui, genita a patre tuo, soror tua est, ne retege nuditatem ejus*. Sapientes enim in eo causam prohibitionis animadverterunt, nempe duas propinquas duobus propinquis esse interdictas, quia radix & ramus radici & ramo sunt interdicta. Indeque argumentantur ad omnes binos propinquos binis propinquis prohibendos. Atque haec causa vocatur *inventata*, permutatione causae, quae scripta est in praecedenti versu 17. Haec enim in textu scripta est, cum dicitur, *שאררה הגנה זמה הוא* *propinqua sunt, scelus est*. *Quinta* est *הכתוב* *Scriptura sacra*, id est, juxta eam viam & rationem, *nuditates sunt vetita ex revelatione versuum*, quos enarravimus. *Sexta* est *מה שנודע לנו מההעתיקה שכל ישראל כד* *quicquid nobis constat ex Traditione, quod omnes Israelita confitentur*: & hoc est interdictum sex propinquitatum, etsi nulla fiat filiae mentio. *Septima* est *המעברים אחי האב* *interdictum fratrum patris adjectitiorum*, ex illo dicto (v. 14.) *nuditatem fratris patris tui*; *כהגבריה* *per prevalentiam*, quam fecit Sapiens Rabbenu Jeschuah, in quo ab eo dissentit Sapiens Rabbenu Ioseph Propheta. *Octava* *ממשמע* *ברת הדבור ויקרא אל פתוי כמו אמור אם האם למעלה מאמרו אמך היא* *Vid. Th. xi.* *Nona* est, quod alicui interdictum *השכל מדרך* *ex ratiocinio*, & a parte intellectus, sive sit ex causa scripta, sicut persona & propinqua ejus, ex illo dicto (v. 17.) *Filiam filii ejus, aut filiam filiae ejus ne accipito, ad retegendam nuditatem ejus, proxima ejus sunt, scelus est*; sive sit ex causa investigata & inventa, sicut bini propinquinis propinquis sunt prohibiti, ex illo dicto. (v. 11.) *Nuditatem filiae noverca tua &c.*

VI. Hactenus quae habet Elias, verbotenus expressi, caetera in compendium redigam, in quibus nempe differant Sapiens Rabbenu Ioseph, & discipulus ejus Rabbenu Jeschua, quos unanimiter respondisse Magistris unione conjunctis, ex dictis Scripturae & rationibus, in quibusdam tamen discrepare, dicit. Sapiens Rabbenu Ioseph propheta asserit, *fundamenta & regulas prohibitionis*

bitiois incestus esse quinque 1. interdicti homini propinquis suis 2. propinquis propinquorum suorum. 3. binis propinquis. 4. persona & propinqua propinqua ejus. 5. interdicti binos propinquos binis propinquis. Addit; interdictum, quo masculus masculo prohibetur, ad uxorem ejus transire ex (vers. 14.) nuditatem fratris patris tui ne re. ege, ad uxorem ejus ne appropinqua, atque ex dicto (v. 8.) nuditatem uxoris patris tui ne retege, nuditas patris tui est. Statuitque, interdictum quo mas mari prohibetur esse argumentationem ex Scriptura, sed interdictum, quo mulier mulieri prohibetur, esse argumentationem ex interdicto, quo mas mari prohibetur, quæ ex Scriptura deducitur. Sicque, inquit, dabitur argumentatio super argumentationem, quæ dari nequit, quia nobis usitatum est sequi Scripturam & argumentationem, quæ ex Scriptura elicitur, non autem argumentationem, quæ ex alia argumentatione proficiscitur, siquidem hæc est sententia Magistrorum unione conjunctorum, a qua nos recedimus.

VII. Sapiens autem *Rabbenu Jeschuah* interdicti fundamenta sex esse, censet, quinque recensita, & adhuc unum נהגרה ex prevalentia, quam fecit interdicendo personam & propinquam propinqui ejus binis propinquis, ex illo dicto, nuditatem fratris patris tui (vers. 14.) Et interdictum, quo foemina foeminæ prohibetur, vult transire ad ejus maritum; uti enim mares ita & foeminæ tenentur præcepto Scripturæ, juxta illud (Lev. xx. 14.) igne comburunt eum & eas. Si vero mulieres non tenerentur præcepto, cur Scriptura eis poenam diceret? Porro scriptum est (Lev. xx. 17.) Qui accipiens sororem suam, filiam patris sui, aut filiam matris suæ, viderit nuditatem ejus, & vicissim illa nuditatem ipsius: Foeminæ ergo admonitionem & præceptum tribuit de incestu. Id etiam ratio dicit. Cum enim foemina particeps fit commodi, oportet ut etiam poenæ obnoxia reddatur cum marito. Adeoque ambo sunt pares. Ad id autem, quod Sapiens *Rabbenu Joseph* objicit, hanc esse argumentationem ex argumentatione deductam, respondet Sapiens *R. Jeschuah*, hanc non esse argumentationem ex argumentatione, sed quemadmodum interdictum, quo mas mari prohibetur, est argumentatio ex Scriptura, ita interdictum, quo foemina foeminæ prohibetur, est ex Scriptura; cum foeminæ æque sub præceptis & admonitione comprehendantur, ac mares. Scriptura tamen in genere masculino loquitur, quia mas est fundamentum. Sed ubicumque foemina est

est fundamentum, ibi Scriptura eam mari præmittit, sicut illo loco Num. XII. 1. *Et oblocuta Miriam & Aaron Moysi*, ubi illa præmittitur, quia principalis causa in hoc opere fuit. Tandem concludit: Summa rei est, Sapiens R. Ieschuah ascendit super omnes illos in materia de incestu. Nec ei amplius responderunt Inferentes, cum vera sint verba ejus. Et ea scripta sunt in libro ipsius noto de materia Incestus, qui כפר הישר *liber de rectitudine*, seu *justo* vocatur.

VIII. Ad illustrationem eorum, quæ Thesi v. habentur *de 9. viis sive modis prohibitionis*, addere hæc visum est ex alio libro MS. cui titulus כפר יהודה qui extat in Bibliotheca Leidenfi. Ad viam sive rationem *quartam* hæc ille habet. Filia novercæ prohibetur Lev. XVIII. 11. 2. mater novercæ. 3. filia vitrici. 4. mater vitrici 5. filia uxoris filii. 6. mater uxoris filii. 7. filia mariti filia. 8. mater mariti filia. Adeoque sic bini propinqui binis propinquis prohibentur, per argumentum investigatum, quod propinquos investigarunt & invenerunt per radices, non qui sunt propinqui propinquorum. Ad *sextam* notatur, quicquid est notum consuetudine & virtute nunciū Moysi, in quo omnes Sapientes Israelitarum conveniunt, & ita interdicuntur, mater, soror & filia. (alias pater frater & filius, adduntur.)

IX. Ad septimam: cujus auctor est Rabbenu Ieschuah, in quo ab eo dissentiunt Magistri nostri, nempe Rabh Joseph propheta, Rabh Jacob, & Rabbi Aaron, quos Rabbenu Ioseph omnes antecellit: qui non nisi veros patruos & veras amitas prohiberi vult, quia com. 12. & 13. dicitur, *propinqua patris tui est, propinqua matris tuae est.* Sed analogica amita, non est propinqua patris. In quo vera sunt verba R. Ioseph. Neque filiam novercæ com. 11. vocat *propinquam*, כי אין בה עלה שאר *Quia in ea non est causa propinquitatis*; adeoque illa sola est prohibita, non propinquæ ejus, nam filia ejus & soror ejus permixtæ sunt. Ut autem in filia novercæ non datur causa propinquitatis, ita nec in uxore patris (com. 14.) & quemadmodum filias novercæ ducere fas est filio mariti matris, ita & propinquas uxoris patris filius fratris mariti ejus ducere potest.

X. Nonnulli sunt propinqui, qui non sunt propinqui propinqui, ut pater & mater, filius & filia. Alii ita sunt propinqui, ut etiam sint propinqui propinqui, ut frater, soror, mater matris & pater ejus; pater patris & mater ejus; frater patris & soror ejus, frater matris & soror eius. Ideo & Scriptura sororem patris &

& matris *propinquas* vocat com. 12. 13. Sed *propinquæ propinquæ* propinqui partim sunt vetitæ, quales illæ (com. 17.) in linea ascendente, & partim non sunt vetitæ in linea collateralis, sicut filia patris mihi non est prohibita, quæ est propinqua propinquæ propinqui.

XI. Denique *octavam viam*, quæ mihi in Elia obscurior videbatur, Auctor hujus MS. sic explicat: הדרך השמיני הנודע מכה הדיבור ויקרא בערבי אל פחוי רוצה לומר משמע הרבוב כגון שאסר אמות האיש ממאמר אמך היא לא תגלה ערותה ומה שפירש החכם אל פחוי הוא כה הדיבור נראה לי שאינו כן אלא אמיתת אל פחוי הוא ההופעה רוצה לומר שבאמרו אמך מופיע הענין כל אם בכחו עד חוה שנאמר כי אל פחוי הוא *Octavus modus prohibitionis comprehendit quicquid notum est ex vi sermonis, & vocatur in Arabica lingua אל פחוי id est sensus sermonis, sive quod in aliquo dicto subintelligitur: sicut prohibentur viro matres, ex eo quod dicitur, mater tua est, ne retege nuditatem ejus (Lev. xviii. 7.) Quod autem Sapiens explicat אל פחוי quasi significet vim sermonis, id mihi non videtur, sed vere significat illustrationem s. declarationem; id est, quando dicitur, mater tua, id declarat denotari vi vocis istius omnem matrem, ad Evam usque, de qua dicitur, quod sit mater omnium viventium (Gen. iii. 20.)*

CAPUT XI.

De Regulis & radicibus sive fundamentis interdictarum nuditatum, juxta sententiam Sapientis Rabbenu Jechuah, exhibitis ab Elia Ben Mosche in Tractatu de Incestu Cap. vi.

Radix sive regula prima est, שאריו ששה אסור האיש על ששה שאריו *homini sex propinquis suis interdici*, qui sunt pater & mater ejus, frater & soror ejus, filius & filia ejus, quod constat ex Traditione, in qua omnes Israelitæ conveniunt, idemque evidens est ex Scriptura. De patre & de matre probatur, quia scriptum (Lev. xviii. 7.) *Nuditatem patris tui & nuditatem matris tue ne retegio*. De sorore probatur ex eo, quod legimus (com. 9.) *Nuditatem sororis tue*. De fratre ex eo, quod scriptum (com. 16.) *Nuditatem uxoris fratris tui*. De filio, quia dicitur (com. 15.) *Nuditatem nurus tue ne retegio*. Filia autem prohibitio non refertur in Scriptura; prohibitam tamen esse, constat *per argumentum a fortiore*. Si enim filia filia & filia filii prohibentur (com. 10.) multo magis filia ipsa. In illis sex propinquis foeminae per se sunt prohibita, sed interdictum, quo mares prohibentur, transit ad eorum foeminas. Interim hic advertendum, argumen-
ratio-